

Mazpulks – lieliska dzīves skola

Mazpulki ir Latvijā lielākā bērnu un jauniešu organizācija, kas apvieno vairāk nekā 1200 dalībnieku. Taču šim skaitam noteikti var piepulcēt arī mazpulcēnu vecākus un pat vecvecākus, jo bez ģimeņu atbalsta un ieinteresētības nebūtu iespējama bērnu darbošanās, mācoties gan praktiskas lietas – kopjot savas vadziņas, dobes, mājdzīvniekus, gan pētīt un aprakstot paveikto, gan apjaušot, ko nozīmē atbildība, pienākums...

Mūsupusē visrosīgākais joprojām ir Liepupes pamatskolas mazpulks, kuru visus tā pastāvēšanas gandrīz 22 gadus aizrautīgi vada skolotāja Baiba Mantiņa, būdama arī diplomēta agronome ar patiesu mīlestību pret laukiem. Katru vasaru pirms jaunā mācību gada dodamies apciemot mazpulcēnus, lai pārliecinātos, kā brīvlaikā veicies ar iecerēto projektu īstenošanu. Šoreiz daļu no skolēniem apmeklējām kopā ar *Limbažu fonda* (LF) valdes priekšsēdētāju Spīdolu Lielmani, jo vairākas Liepupes mazpulcēnu ģimenes iesaistījušās LF projektā *Pats savam SAIMES GALDAM Limbažu pusē 2025*. Tā rosinātājs un finansiālais atbalstītājs ir Borisa un Ināras Teterevu fonds, kas līdzēja sagādāt dārzeņu sēklas, arī kartupeļu stādīšanai, ogulāju stādus...

Pie Saimes galda dalībniekiem

Par mūsu ierašanos **Koidu ģimenes mājas Kalnu Kullēs**, pie kurām mastā skaisti plīvo Latvijas karogs, pirmās skaļi signalizē... zosis. Saimnieki Jānis un Anete smeļ, ka putni vēsta par visiem jaunumiem. Mājas jaunā ģimene tukšā vietā sāka celt pirms sešiem gadiem, bet nu ir otrs gads, kopš visi pārcēlušies šurp. Pirmais te apmeties kaķis, kurš pats atnāca un izraudzījās viņus par savējiem. Arī mīnkam nu ir savs siltināts nams. Apskatīt iekopto saimniecību dodamies kopā – Jānis un Anete un viņu dēlu trijotne: otrklasnieks Jānis, bērndārznieks Remberts un mazais Jans kādam no vecākiem klēpī. Otrklasnieks prātīgi skaidro, ka ģimenē viņi ir astoņi vīrieši (ieskaitot kaķi un zosis), bet meitenes tikai trīs – mamma un divas pīles.

Jānis juniors (viņš dzimta ir piektās paaudzes Jānis) īsteno savu pirmo mazpulka projektu – audzē zirņus. Trīs vienādos 1 m² laukumos pavasarī iesēts dažāds zirņu skaits – 80, 100 un 120. Novācot ražu, vajadzēs skaitīt pākstis un zirņus, lai secinātu, kāda ir optimālā sēklu norma. Zēns spriež, ka arī nākamgad audzēs zirņus – tie garšo. Remberts ķēries pie pirmā *Asniņu* projekta (tā sauc mazpulka pirmsskolas bērnu aktivitātes) – arbūziem. Diemžēl šis nav siltumnīšo augļu gads. Varbūt siltumnīcā iestādītais tiks pie bumbuliem, bet āra tos velti gaidīt. Anete piebilst, ka divi no dēlāna izaudzētajiem stādiem devušies pie omes uz Jēkabpili glābšanas misijā. Vispār ģimene audzē teju visus pašiem vajadzīgos dārzeņus, bet ar kartupeļiem (ik rudenī novācot aptuveni tonnu) apgādā arī tuviniekus. Pirms dodamies prom, abi Jāņi pievērs mūsu uzmanību pašu izveidotai trasei radiovadāmiem automodeļiem. Pagaidām tā vairāk ir savam un draugu priekam, bet pavasarī iesaistījušies akcijā *Pakaļdzīšanās Lieldienām* un ieradies daudz interesentu. Ieceru nākotnei netrūkst. Ja izdosies gūt atbalstu, varēs domāt, kā to padarīt pieejamu visiem. Ir arī sava mājaslapa *reliupe.lv*.

Vīlkalnos mūs sagaida trīs paaudžu pārstāvji – otrklasniece Elizabete Estere un sešgadnieks Jānis ar māmiņu Vinetu Krūzi un vecmāmiņu Daigu Krūzi. Šīs ir dzimtas mājas, savulaik Daigas vectēvam – strēlniekam, kurš cīnījās Pirmajā pasaules karā, piejūrā piešķirta zeme. Var tikai pabrīnīties, bet šajā lietainajā vasarā tieši smilšainajā zemē, kas atgādina pelnus, viss gluži labi aug, tikai nezālēm – kāds prieks! – šāda augsne nepatīk. Abi bērni īstenojuši savus pirmos projektus, Elizabetes Esteres sīpolu vāga izskatās ļoti noaugusi. Vineta atzīst,

Koidu ģimene kopā ar *Limbažu fonda* valdes priekšsēdētāju Spīdolu Lielmani (otrā no kreisās) atzinīgi novērtē otrklasnieka Jāņa audzētos zirņus

Piektklasnieks Gustavs Roze ir itin apmierināts ar savu gurķu ražu

Vineta Krūze ar abiem bērniem Elizabeti Esteri un Jāni dzimtas māju laukos

ka bērniem visinteresantākā likusies stādīšana un sēšana. Ak, kā rakuši upēņu stādiem bedres! S. Lielmane, priecājoties par čaklo saimi, atgādina, ka projekta noslēgums būs 20. septembrī kādreizējā Pociema skolā. Dalībnieki aicināti arī pārējos iepazīstināt ar kādu ēdiena recepti. Vecmāmiņa Daiga jau tagad gatava mūs cienāt ar īpašiem salātiem – rasola variāciju. Sagriež vārītas olas, marinētus gurķus, cepeša gaļu. Tiktāl viss ierasti, bet salātiem paredzētos kartupeļus, sagrieztus salmiņos vai rupji sarīvētus, vāra eļļā. Lai tie nezaudētu kraukšķīgumu, sastāvdaļas ar majonēzi (vai krējumu) sajauc tieši pirms celšanas galdā. Ak, cik gardi!

Pie otrklasnieces Keitijas un ceturtklasnieces Kitijas dodamies uz Skultes pagastu. Viņu mājas *Kaņepes* atrodas pašā jūras krastā netālu no *Vārzu* pludmales. Kopā ar meitām mūs sagaida māmiņa Kristīne Ozoliņa un meiteņu brālēns, ceturtklasnieks Artūrs. Pavasarī, padzirdot, ka māsīcas vasarā kaut ko audzēs un pētīs, pats atnācis pie skolotājas Baibas pieteikties, ka viņš arī gribētu. Nolēmis audzēt ķirbjus un kabačus. Jāatzīst, šis nav tiem laikapstākļos vēlīgs gads. Savukārt meitenes siltumnīcā rūpējas par tomātiem un gurķiem, bet āra dobē iestādījušas dažāda veida samtenes. Un vēl lolojams ir Lieldienās izšķīlies cālis – tagad jau itin nopietna vīstiņa. Protams, daudz gādības prasa straujā Feja – astoņus mēnešus vecā Rietumsibīrijas laika. Kristīne, klausoties, kā mēs jūšojam par teju rokas stiepiena attālumā viļņojošo jūru un plašo, glīti noplauto teritoriju, nosmeļ, ka jūra nav projektā, bet allaž skaista, savukārt robežu apkārtnē lai velti nemēģinām saskatīt. Teritorija ir varen liela – viņas vecvectēvs, kuģu kapteinis, 19. gs. šo zemi atpircis no Skultes muižas. – *Nedaudz esam pētījuši dzimtas vēsturi, bet tas prasa ļoti daudz laika un zināšanu*, – atzīst Kristīne. Varbūt meitas, drusku paaugušas, no izvēlēsies par savu pētniecisko projektu.

Braucot uz *Brīvzemnieku mājām*, gandrīz liekas, ka esam aizmaldījušās, bet, ieraugot iepriekšējās reizēs ievēroto milzu ozolu, saprotam – īstā sēta. Pretī nāk vec-

Liepupes mazpulka vadītāja Baiba Mantiņa (no labās) sarunā ar Kristīni Ozoliņu un viņas meitām Keitiju un Kitiju, arī māsas dēlu Artūru, kuri visi cītīgi šovasar īstenojuši iecerētos projektus

Māsiņas Zane un Kate Ivansones mērās garumā ar šī gada pupu ražu

Sestklasnieks Kristofers Čakste pie savas zirņu dobes

Zaļmežu ģimene – māmiņa Elīna ar mazo Martinu un čaklajiem mazpulcēniem Melāniju, Itanu un Keitiju pie ābelītes, ko ģimene saņēma kā dāvanu pateicībā par atbalstu bērnu aktivitātēm šajā organizācijā

māmiņa Inga Dārziece ar mazmeitām – piektklasnieci Zani Ivansonu un mazo Katu, vēl bērndārzniece, kura piedalās *Asniņu* projektā. Ar *Saimes galda* atbalstu gādāti zirņi, pupiņas, burkānu un citu dārzeņu sēklas. Kate audzējusi arbūzus, bet nu mazajai dārzkopei sāp sirds – laikam ražas nebūs. Zane toties var cerēt gan uz ķirbjiem, gan gurķiem siltumnīcā. Vecmāmiņa priecājas, ka mazmeitām darbošanās patīk. Kate skatās no māsas piemēra – tiklīdz pamana, ka ārā kāda rosība, ir klāt, gatava palīdzēt.

Savukārt *Limbažu fonda* valdes priekšsēdētāja ir sajūsmīnāta par visās mājās redzēto – rosīgajām, optimistiskajām ģimenēm. – *Un liels paldies Baibai par darbu, mudinot skolēnus iemīlēt laukus, apgūt praktiskas iemaņas!*

Pieredze un darbs dara darītāju

Arī tajās mazpulcēnu ģimenēs, kas nav *Saimes galda* projektā, tāpat bērnu darbošanās ir vecāku ieinteresētības nopelns. **Zaļmežu mājās** ciemojamies katru gadu. Sestklasnieks Itans Zaļmežs īsteno jau ceturto projektu, piektklasniece Keitija – trešo un pat bērndārzniece Melānija ķēries pie otrā *Asniņu* projekta. Taču kopš iepriekšējās tikšanās pirms gada ģimenē piedzīvots brīnišķīgs notikums – sagaidīts brālītis Martins, kurš, māmiņas Elīnas ucināts, ieinteresēti aplūko visu, kas sēta rādāms. Kopā priecājamies, ka ābelītē, ko ģimene saņēma kā *Latvijas mazpulka* dāvanu – paldies par atbalstu bērnu aktivitātēm, jau briest pirmie āboli. Katram bērnam savs, bet vecākiem – viens kopīgs. Tiesa, par izloloto projektu gaidāmo ražu paši čaklie *Zaļmežu* mazpulcēni šogad nebūt nepriecājas. Itana audzētie kartupeļi dikti iepatikušies riebigajām Kolorādo vabolēm, bet abu māsiņu arbūziem un ķirbjiem saules par maz, bet lietus par daudz. B. Mantiņa savus audzēkņus mierina, ka tāds nu reiz ir lauksaimnieku liktenis. Laikapstākļus ietekmēt nevaram, jāsamierinās un jāturpina strādāt. Ar piektklasnieku Gustavu Rozi, viņa

māsiņu, otrklasnieci Lauru un vecmāmiņu tiekamies *Kalnapulkā*s. Gustavs īsteno jau savu trešo projektu – šoreiz siltumnīcā podos audzē 30 gurķu, savukārt Laura pirmoreiz ķēries pie mazpulcēnu projekta un iestādījusi ķirbjus. Ome priecājas, ka mazdēls, ievērojot, ka gurķiem tādas pabālas lapas, pats cītīgi meklējis informāciju internetā un žurnālos, kāds mēslojums noderētu, lai stādi atžirgst. Runātīgais mazpulcēns ar savu skolotāju gatavs arī pārspriest, kāda labības raža šogad viņas saimniecībā un kāda zēna tētim. Tas viss Gustavu interesē.

Pie sestklasnieka Kristofera Čakstes dodamies uz mājām **Liepupes ciematīnā Līvānu ielā**, kur mūs sagaida arī zēna māmiņa Inese un mazā māsiņa. Kristofers – tāpat kā pērn – audzējis zirņus. Raža gluži laba, tikai veikums vēl jāfiksē mazpulcēna dienasgrāmatā, jāizvērtē, kas un kāpēc izdevies vai – tieši pretēji – nav tik veiksmīgs, tāpat turpmāk jādara citādi.

Apmeklējumu dienu noslēdzam **Tūjā, Viļņu ielā** pie otrklasnieka Krista Miķelsona. Viņš ķēries pie sava pirmā projekta – audzē arbūzus. Un – tavu pārsteigumu! – Krists, atšķirībā no skolasbiedriem, var cerēt uz gluži labu ražu. Tagad tikai bumbuli jānosargā un jāpalutina. Zēna tētis Armands nosmeļ, ka viens no stādiem omulīgi iejuties māmiņas puķu dobē un atzinis to par vispiemērotāko vietu. Skolotāja Kristu uzslavē kā šobrīd veiksmīgāko arbūzu audzētāju. Dažus Liepupes mazpulcēnus todien tomēr nepagūstam apciemot. Taču visiem tagad jāturpina iesāktais, bet tiem, kuri bijuši viscītīgākie, rudenī priekšā piedalīšanās projektu forumā, tikšanās ar citu novadu mazpulcēniem. Tā ir iespēja gan parādīt sevi, gan gūt jaunas idejas.

Lailas PAEGLES
teksts un foto

Projektu finansē
Mediju atbalsta
fonds no Latvijas
valsts budžeta
līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta
«Personības spēks» īstenotāja –
SIA «Izdevniecība Auseklis».
Projekta Nr. 2025.LV/RMA/1.6.1/018